

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 536/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Nagyová Tenkač, s. r. o., Ružinovská 42, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Viktória Nagyová Tenkač, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Cdo 187/2020 z 26. mája 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“), na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 9 Cdo 187/2020 z 26. mája 2021 (ďalej len napadnuté uznesenie najvyššieho súdu). Napadnuté uznesenie žiada zrušiť, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva nasledujúci stav veci. Sťažovateľ podal žalobu na Okresnom súde Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) proti žalovanej, ktorou sa domáhal zaplatenia 3 475 eur s príslušenstvom. Okresný súd v uvedenej veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie č. k. 18 C 9/2018 z 19. marca 2018 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“), ktorým žalobu sťažovateľa zamietol. Okresný súd v rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že sťažovateľ sa nedostavil na prvé pojednávanie vo veci určené na 19. marec 2019, hoci bol riadne

naň predvolaný a poučený o možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, pričom svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami. Vzhľadom na to, že žalovaná na pojednávaní navrhla, aby súd vo veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie, súd dospel k záveru, že sú splnené podmienky podľa § 278 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), preto návrhu žalovanej vyhovel. Sťažovateľ po doručení rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie, ktoré okresný súd podľa obsahu vyhodnotil ako návrh na jeho zrušenie z dôvodu, že si chybné označil dátum pojednávania, ktoré zmeškal. Išlo o ľudskú chybu, preto žiadal, aby na tento dôvod okresný súd prihliadol zhovievavo a posúdil ho ako ospravedlniteľný. Okresný súd o jeho návrhu rozhodol uznesením č. k. 18 C 9/2018-81 z 24. septembra 2019 tak, že ho zamietol. V odôvodnení svojho uznesenia okresný súd uviedol, že návrhu nie je možné vyhovieť, pretože sťažovateľom uvedený dôvod, nie je možné považovať za ospravedlniteľný dôvod.

3. Sťažovateľ proti označenému uzneseniu okresného súdu podal odvolanie, v ktorom argumentoval teleologickým výkladom dotknutých ustanovení Civilného sporového poriadku, ako aj s poukazom na závery konkrétnych rozhodnutí Ústavného súdu Českej republiky. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 3 Co 29/2020 z 31. marca 2020 (ďalej len uznesenie odvolacieho súdu“) odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne. V odôvodnení svojho uznesenia odvolací súd vymedzil, čo možno považovať za ospravedlniteľný dôvod, a uviedol, že v konaní o zrušenie rozsudku pre zmeškanie nie je oprávnený skúmať správnosť záverov o splnení predpokladov na vydanie rozsudku pre zmeškanie, ale len skúma, či ho možno zrušiť z ospravedlniteľného dôvodu. Konštatoval, že sťažovateľom uvedený dôvod nemožno považovať za takú prekážku objektívneho alebo subjektívneho charakteru, ktorá by umožňovala súdu zrušiť rozsudok pre zmeškanie. Zároveň sa vyjadril k argumentácii sťažovateľa závermi ústavného súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 233/2019, keď konštatoval, že *obiter dictum* ústavného súdu, na ktoré sťažovateľ poukazyval, nezodpovedá skutkovej situácii sťažovateľa, keďže išlo o prvé pojednávanie vo veci, nebolo vykonané žiadne dokazovanie, preto dospel k záveru, že súd prvej inštancie nevykladal § 281 ods. 1 CSP príliš formalisticky, pretože v takomto stave konania neexistovali ďalšie súvisiace dôvody na možnosť neaplikovať kogentnú úpravu § 278 CSP (body 9 až 11 odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu).

4. Sťažovateľ proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením. Svoje dovolanie založil na tvrdení existencie dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, keď názor odvolacieho súdu považoval za formalistický, keďže neprihliadal na jeho dovtedajšie správanie ako žalobcu v konaní. Aj naďalej považoval ním uplatnený dôvod za ospravedlniteľný (ľudský omyl). Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné. V podstatnom konštatoval, že sťažovateľ nenamietal, že neboli splnené podmienky na rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie a dôvod uvedený sťažovateľom nedosahoval intenzitu, aby založil dôvod na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, a teda dospel k záveru, že procesný postup súdu prvej inštancie dôvodne spochybnený nebol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta, že najvyšší súd rozhodol arbitrárne, formalisticky, nezohľadnil spravodlivé usporiadanie vzťahov a jeho predchádzajúce správanie v konaní. Tvrdí, že vo veci konajúce súdy

uplatnili rigorózný formalistický postup v rozpore so zmyslom a účelom aplikovanej normy § 278 CSP a najvyšší súd v takomto postupe neidentifikoval odňatie možnosti konať pred súdom, teda porušenie jeho namietaných práv. Poukazuje na to, že prosté ľudské pochybenie pri nesprávne zaznačenom termíne pojednávania viedlo k neprímerane tvrdej sankcii (prekážka *rei iudicatae*). V uvedených dôsledkoch rozhodnutia rozsudkom pre zmeškanie sťažovateľ vidí aj porušenie svojich hmotných práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu a aj naďalej je presvedčený o tom, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu boli porušené jeho označené práva.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je posúdenie, či najvyšší súd v okolnostiach posudzovanej veci poskytol sťažovateľovi súdnu ochranu v súlade s procesnými predpismi a v požadovanej kvalite, a tiež, či najvyšší súd ústavne konformným spôsobom odôvodnil svoje rozhodnutie. Rovnako je potrebné posúdiť, či napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k neprípustnému zásahu do hmotných práv sťažovateľa.

7. Ústavný súd opakovane vo svojej judikatúre pripomína, že všeobecné súdy pri výklade a aplikácii aj procesných právnych noriem musia uprednostniť vždy ten z rôznych do úvahy prichádzajúcich výkladov, ktorý je priaznivejší, ústretovejší a zabezpečujúci plnohodnotnejšiu realizáciu práv pre účastníka konania. Pretože jednotlivec sa obracia na súd s požiadavkou o poskytnutie súdnej ochrany jeho ohrozenému alebo porušenému právu s dôverou, že táto ochrana bude poskytnutá spravodlivo a v súlade s právnym poriadkom vrátane európskej úrovne štandardov ochrany ľudských práv.

8. Sťažnostná argumentácia, ako už bolo uvedené, bola v podstatných námietkach totožná s námietkami uplatnenými v konaní pred súdom prvej inštancie, argumentáciou pred odvolacím súdom a dovolacou argumentáciou sťažovateľa, na ktorú najvyšší súd poskytol relevantnú odpoveď. Záver najvyššieho súdu o neexistencii vady podľa § 420 písm. f) CSP v kontexte dôvodov a odpovedí na kľúčové posúdenie otázky, či ľudský omyl, v dôsledku ktorého žalujúca strana v konaní zmešká prvý termín pojednávania, možno považovať za ospravedlniteľný alebo nie. Ústavný súd po preskúmaní veci konštatuje, že odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je ústavne akceptovateľné, keďže dáva dostatočnú odpoveď na sťažovateľom tvrdenú vadu arbitrárnosti odôvodnenia napadnutého uznesenia odvolacieho súdu.

9. Ústavný súd v tejto súvislosti oceňuje prístup sťažovateľa, ktorý nefabuloval ospravedlniteľný dôvod, ale úprimne sa spoliehal, že ním uvedený dôvod bude akceptovaný ako ospravedlniteľný v kontexte jeho doterajšej účasti na konaní a jeho procesného postavenia žalobcu. Ústavný súd súhlasí s názorom sťažovateľa, že predmetná úprava je prísna, so závažnými následkami pre stranu, ktorá z ľudsky ospravedlniteľného dôvodu zmešká termín pojednávania, avšak tento dôvod (ľudská chyba) aj napriek opísaným okolnostiam veci ani podľa názoru ústavného súdu nepredstavuje ospravedlniteľný dôvod, a to najmä vzhľadom na posudzované štádium konania, keď vo veci konajúci súd ani len nezačal vykonávať dokazovanie.

10. Pokiaľ sťažovateľ namietal aj porušenie základného práva na rovnosť účastníkov v konaní, ústavný súd konštatuje, že nezistil relevantnú súvislosť medzi namietaným právom a napadnutým

uznesením najvyššieho súdu, keďže následky zmeškania sú v právnej úprave Civilného sporového poriadku obdobne upravené a dopadajú na obe strany sporu. V aplikácii príslušných ustanovení o zmeškaní žalobcu alebo žalovaného bez ďalšieho nemožno podľa názoru ústavného súdu vidieť protiústavný zásah do označeného práva sťažovateľa na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

11. Ústavný súd už len dodáva, že skutočnosť, že právna úprava je prísna, ešte nezakladá dôvod ani oprávnenie na to, aby ústavný súd v režime ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy mohol posúdiť prípadnú ústavnú ne/súladnosť aplikovanej právnej úpravy v kontexte namietaných práv sťažovateľa.

12. Ústavný súd preto po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia konštatuje, že najvyšší súd riadne posúdil opodstatnenosť namietanej arbitrárnosti uznesenia odvolacieho súdu, ako aj namietaného porušenia procesných práv sťažovateľa, ktorými odôvodnil svoje dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP. Podľa názoru ústavného súdu sa najvyšší súd ústavne konformným spôsobom vysporiadal s námietkami sťažovateľa a dospel k ústavne konformnému záveru, že sťažovateľom tvrdená vada neexistovala.

13. Ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom označených základných procesných práv sťažovateľa neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

14. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva vlastniť majetok a obdobného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd nerozhodoval o žiadnom hmotnom práve sťažovateľa, teda neexistuje žiadna priama príčinná súvislosť medzi rozhodovaním najvyššieho súdu o dovolaní na jednej strane a namietanými právami sťažovateľa hmotnej povahy na strane druhej. Navyše, ústavný súd v tejto súvislosti dodáva, že samotná dôvodnosť hmotnoprávneho nároku ani nebola zo strany vo veci konajúcich súdov skúmaná, preto ani len nie je možné dospieť k záveru, že v okolnostiach veci mohlo dôjsť k akémukoľvek porušeniu hmotných práv sťažovateľa. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

15. V dôsledku konštatovania zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti sa už ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. novembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu